

Hof van Assendelft
Heinenoord

10e Bulletin
oktober 1972

Tel. 01862-1535
Giro 52 77 13 t.n.v.
de penningmeester te
Zuid-Beijerland

Geopend:

dinsdag, woensdag en vrijdag van 14.00 - 17 uur
zaterdag van 10.00 - 12.00 en van 14.00 - 17 uur

MUSEUM-NIEUWS

De museum-concerten kunnen tot onze grote vreugde ook dit jaar weer doorgang vinden. De datum van het eerste concert ligt al vast n.l. dinsdag 14 november. Dan komt evenals vorig jaar de bekende concert-pianiste Ans Bouter samen met haar echtgenoot Jan Hesmerg, 1ste violist van het N.-Hollands Philh. Orkest, naar Heinenoord om ons een ongetwijfeld boeiende avond te bezorgen. Een bijzondere eer voor ons, ze vindt het gewoon fijn om het concert-podium eens voor de intieme sfeer van ons museum te verwisselen.

Een ander verheugend bericht: 400 personen meer dan vorig jaar bezochten het museum. Het waren er nu in totaal 5400, zodat we de 20.000 in vier jaar gemakkelijk overschreden.

Ten slotte nog een buitengewoon belangrijk evenement. In het voorjaar hoopt onze nimmer versagende conservator, drs J.E. de Rooy, met zijn evenmin voor een kleintje vervaarde hulptroepen, de schuur van Oost-Leeuwenstein zover gereed te hebben, dat ze haar poorten wagenwijd open kan zetten voor bezoekers. De "Vrienden van het Streekmuseum" zullen bij de feestelijke opening, die zal worden opgeluisterd door een optreden van de muziekring, worden uitgenodigd. Iedereen zal weer verbaasd staan over hetgeen hier door vrijwilligers tot stand is gebracht. Het is dan ook zeker niet overdreven te stellen, dat de Hoeksche Waard hiermee weer een aantrekkelijke bezienswaardigheid rijker zal zijn.

Het streekmuseum als inlichtingencentrum

Velen zien het museum alleen als opslag van oude voorwerpen, die men uit curiositeit kan gaan bezien. Het is inderdaad ook wel eens aardig om oude herinneringen uit grootmoederstijd op te halen. Maar het streekmuseum biedt nog veel meer mogelijkheden. Ook de genealogische werkgroep is er in ondergebracht. Schrik niet van dat woord. Het betekent eenvoudig: kennis van de families en in dit geval dus van de families uit de Hoeksche Waard. Wie wel eens wat aan onderzoek van zijn familie heeft gedaan en getracht heeft een stamboom op te zetten, weet hoeveel moeilijkheden hij moet overwinnen. Och ja, de rechte lijn van vader op zoon gaat nog wel tot plus minus 1811, maar hoe liep de lijn vóór dat jaar? Natuurlijk de doopboeken. Dan komt u in de eerste plaats terecht bij het Rijksarchief. Hoeveel tijd kost dit niet. Bovendien blijken niet alle doopboeken zich daar te bevinden. Er zijn er nog heel wat in de plaatselijke kerken en die zijn moeilijk toegankelijk, omdat de bewaarders mensen zijn met een volledige dagtaak en vaak nog avondvergaderingen ook. De werkgroep streeft er naar deze moeilijk toegankelijke gegevens op een kaartstelsel te zetten en dus betere informatie te kunnen geven. Wie echter meent op een achtermiddag even zijn familie-register op te kunnen bouwen, komt bedrogen uit. Er is al zo'n schat van gegevens samengebracht, dat men gemakkelijk op een zijspoor komt. Immers van ieders naam komen kaartjes voor. Grootvader en kleinzoon zijn alleen aan de hand van de jaartallen uit elkaar te halen. En dan nog de ooms en neven met dezelfde naam! Hier moet men goed selecteren en dat vraagt tijd. In elk geval zijn de doopboeken nu beter toegankelijk en dat is veel waard. Nog is men er evenwel niet, maar komt tijd komen gegevens.

Een familie leeft pas als men weet, wat de leden in het dagelijks leven deden. En dan blijkt het grote voordeel van het kaartsysteem. Niet alleen doopboeken worden er in verwerkt, maar ook oude kerkeradsboeken, polderboeken en diverse andere publicaties. En kijk, nu gaat de geschiedenis leven. Mag ik u enkele voorbeelden noemen? Ook tōen het probleem van de milieu-hygiēne. Uw voorvader wordt op de vingers getikt door het polderbestuur, omdat er water van de mestvaalt in de kreek midden in de polder is gekomen! Men wilde ook toen goed drinkwater en wie wel eens water uit de regenbak gedronken heeft in de droge tijd, weet wat een vieze smaak er dan aan is. Reiniging van de regenbak was geen gemakkelijke opgave, al was het soms hard nodig. In vergelijking met dat regenwater had het water uit de Kreek of Keene een heerlijke smaak en derhalve kon verontreiniging niet geduld worden.

Wat was het beroep van uw voorvader? Was hij arbeider, boer, winkelier of handwerksman? Alleen over hooggeplaatste personen als dijkgraven, heemraden, dokters weten we iets uit publicaties. Het kaart-systeem uit het museum geeft ons echter ook over vele anderen inlichtingen. Was uw voorvader smid, timmerman of schilder? Welnu, de kerkelijke rekeningen kunnen het u vertellen. Ook uit de diaconie-rekeningen kan men het vaak afleiden.

Hoe was het kerkelijk leven in die dagen? Meestal deed men belijdenis vlak vōōr of na het huwelijk, omdat anders de kinderen niet konden worden gedoopt.

De oude peter-en metergedachte uit de R.K. kerk komt nog aardig uit in de namen van de doopgetuigen. Ook de uitdrukking uit het oude doopformulier, dat men de "doop hebben zal zo haast als mogelijk" komt sterk naar voren. Vaak wordt het kind gedoopt op de geboortedag, als dat een zondag is, of anders de zondag er na. Zelden leest men, dat de moeder het kind ten doop "hefte". Is dit wel het geval dan wordt het vaak als bijzonderheid genoemd.

Wie waren de voogden van de minderjarigen? Hun namen werden vermeld als bij de doop werd aangetekend dat de vader en/of de moeder al waren overleden.

Wat denkt u er van, dat men bij verhuizing een akte van indenniteit moest hebben om in de nieuwe kerkelijke gemeente te worden opgenomen? Immers armlastigheid kon zo worden doorgeschoven naar de vroegere gemeente. Maar deze akte verschaft ons ook de mogelijkheid na te gaan uit welke plaats de personen afkomstig waren. Vooral bij een huwelijk is deze mededeling van grote waarde, omdat men zo achter de woon- en geboorteplaats van de vrouw kan komen.

Waar woont uw voorvader? De lidmaten-registers uit Oud-Beijerland b.v. geven de mededeling: buiten het dorp, de Zinkweg, Oost of West Voorstraat, de Grimhoek enz. Zelfs kunt u daaruit lezen hoe vaak men verhuisde. Was de woning afkomstig van familie? Was het een woning van bijzondere kwaliteit?

Welke kinderen waren er? Families met tien, twaalf kinderen waren geen uitzondering. Omdat in het kaartsysteem vader en moeder zijn opgenomen, is het gemakkelijk iets over het nageslacht te vinden, terwijl u anders vaak een periode van tien tot twaalf jaar in de doopboeken moet doorzoeken.

Het publieke leven komt tot uitdrukking in de mededelingen over de 80e penning, die wordt geheven voor de armen of voor de polder. De prijzen van de landerijen uit die tijd kunt u berekenen. Hoe hoog waren de polderlasten toen? In 1694 bedroegen die in Heinoord voor 1 mergen 300 roe Fl 2.50, dus vrij hoog als u ziet, dat een zak "terw" toen Fl 3.40 kostte en de opbrengst van het land niet zo hoog was als tegenwoordig.

Was men eigenaar of pachter? De namen van hen, die land van de kerk pachtten zijn vaak bewaard gebleven. Ook van eigenaars, wat weer blijkt uit de poldergeschiedenissen. Als er nieuwe verkiezingen waren, vinden we dikwijls de namen en het door hen uitgebrachte aantal stemmen (dus ook de bunders) vermeld. De strijd om de macht bleek vaak uit de machtigingen, die werden verstrekt door de weduwen. Een vrouw mocht immers zelf niet stemmen!

Wat denkt u van de volgende aantekening bij een naam: "Een vrouw die haer man nae Oost-Indië was en een draetie spint voor de kost"? Welk een familiedrama gaat hier achter schuil?

Wie zo het kaartsysteem gebruikt als bron van inlichtingen over de familie, kan er veel in vinden. Hij kan er uit opmaken of zijn voorvader prinsgezind was of meer patriottisch en frans. Spreekt men van sabotage of lfatsoenlijk onderduiken, als iemand die in de Municipale Raad werd benoemd, gaat verhuizen van Strijen naar 's-Gravendeel om er onder uit te komen?

Wie zo de kaartenbakken van zijn familie beziet, vindt daarin een enorm aan-

tal gegevens. Dan begint de familie te leven. Dan ziet u ze over het "schulp-
pad" onder aan de Zinkweg naar Oud-Beijerland trekken om daar ten minste fat-
soenlijk aan te komen, want boven op de dijk was alleen verkeer mogelijk te
paard of per wagen.

Zo gezien is het werk van de genealogische werkgroep een dankbaar werk, omdat
het ons een beeld geeft van vroeger tijden en heus niet altijd een beeld van
rijkdom of eer, men komt er ook achter dat de geldbuil en de bedelzak niet al-
tijd twee of meer geslachten aan dezelfde knop hingen.

Soms zult u tevergeefs zoeken, maar dat komt omdat het verwerken van gegevens
een enorm karwei is, dat veel tijd vraagt. Bepaalde dorpen zijn vrij aardig
pres nt, anderen ontbreken nog, omdat het werk daarvan nog moet gebeuren. Maar
in de honderdduizenden kaartjes vindt u nu reeds een enorme bron van gegevens.

En wie daarvan gebruik wil maken, vindt zijn moeite dubbel en dwars beloond.

Zorg echter eerst dat uw stamboom in orde is, anders zoekt u in het wilde weg.

De informatie is nu toegankelijker dan ooit. Een goed gebruik vraagt echter

wel een goed oordeel en kennis. Wilt ge iets naders weten? Welnu, de groep

wil u graag terzijde staan en trachten de nodige gegevens te verschaffen.

"Een gebruiker"

In verband met bovenstaand artikel leek het ons niet onaardig de volgende
lijst te publiceren, waarin velen ongetwijfeld hun bekende namen zullen terug-
vinden. Het zijn de namen van de ledematen, die in den beginne van den dienst
van Petrus Hamers, bevonden zijn in de kerke van Numansdorp, den 20 December
1672! Zoals u ziet, viert deze lijst juist dit jaar zijn 300ste verjaardag.
Petrus Hamers was de vijfde dominee van Numansdorp. de kerk werd in 1648 in
gebruik genomen. De heer A. Bos uit Numansdorp, als zeer trouw medewerker iede-
re zaterdag in het museum aanwezig, kan u er meer over vertellen!

In het Westeinde:

- ✕ Cornelis Hendriksz (van der Linden) ✕ Cornelis Commersz met
- ✕ met Brechje Jans (Maesdam) ✕ Marijgie Arijsendr
- ✕ Pieter Jansz Meijdam met Egbert Willemsz met Lijsbet Arijs
- ✕ Neeltge Dirks van Dijk Willem Egbertsz
- ✕ Mahieuw Fransz (de Bree) met Lijntge Egbertsdr
- ✕ Ariaentge Cornelisdr (Blaak) Jannegie Leenderts
- Jannegie Wouters (Hoogwerf) Leendert Arendsz Verweel met
- Geertruid Wouters (Hoogwerf) Neeltge Bastiane de Werker
- ✕ Pieter Jansz Visscher met Dirk Arendsz Kriek met
- ✕ Neeltge Wouters (Hoogwerf) Geertge Isakke
- Jan Gerritsz Charlois met Annegie Laurensdr
- Maeike Pieters (Barendrecht) Lijsbet Pieters
- Bastiaan Jansz met ✕ Geertge Teunis van der Kooij
- Marijtge Cornelisdr ✕ Barbara Pieters Roos
- ✕ Annegie Heimansdr (Capiteijn) ✕ Harmen Aerdsz van der Wael met
- ✕ Cijgie Bastiane ✕ Aertge Pieters Roos
- Grietge Jansdr ✕ Cornelis Wisse (Jongeman)
- Jan Arendsz de Jonge Barbertge Barbersdr
- Barbara Jans ✕ Arij Arijs Buitendijk met
- Wouter Jans Kort ✕ Pleuntge Cornelis
- ✕ Marcus Jansz met Annegie Mattheusdr ✕ Leendert Dirksz Quartel met
- Pieter Andriesz Croef ✕ Ariaentge Pieters
- Neeltgen Arijsendr Zuid-dijk Arij Jansz Vrij met Neeltge Jacobs
- Huibert Maertens ✕ Hendrik Jansz Hagesteyn met
- ✕ Japhet Cappedijck met ✕ Stijntge Damesdr
- ✕ Lijsbet Cornelisdr Boender ✕ Cornelis Pietersz Radesteyn met
- ✕ Arij Arijsz Baes alias de Swaen ✕ Grietge Cornelis Cappedijck
- ✕ met Reinburchie Jacobsdr (Vink) ✕ Goris Abrahamsz met
- Arijaentge Arijs ✕ Lijntge Arijsendr

In het Oosteinde:

- Jacob Leenderts van der Wael met
- Aeltge Cornelisdr van der Schoor
- ✕ Arij Gijsberts Polder met
- ✕ Marijgie Willemsdr
- Hendrick Huige met Lijsbeth Gijse
- ✕ Pieter Teunisz Greijn met
- ✕ Pietertge Jansdr
- Joost Jooste
- ✕ Leendert Leenderts van der Wael met
- ✕ Aeltge Cornelis (van der Schoor) Boender
- Dingeman Claesz (Schuijjer) met
- Agnietje Pietersdr

- x Gerrit Crijne Munter met
- x Lijsbet Huije Zevenbergen
- x Pleun Dirksz de Quartel met
- x Bastiaentge Pieters
- x Jacobus Hoekseweg met
- x Jannegie Willems
- Neeltge Leenderts Cappedijk
- Jannegie Hendriks
- x Cornelis Imandsz Lem
- Neeltge Jooste

- Op de Middelsluis:
- Pieter Cornelisz Spruit met
- Leentge Hendriks
- x Willem Poppe (Swanevelt) met
- x Lijntge Teunis
- Govert Senten met
- Dieuwertge Cornelis
- Maertge Jansdr
- Jacob Cornelisz van der Berg
- Niesge Ariensdr
- Aert Cornelisz Roobol met
- Marijgie Cappedijk
- Grietge Gerrits
- x Arij Willems van Gempel met
- x Lijntge Jans (Pons)
- Annegie Cornelis
- Gijsbert Cornelisse Bos met
- Grietge Jansdr
- Geertge Jansdr
- x Pleun Jansz met Hendrikge Hendriksdr
- Pictortge Pieters
- Neeltge Huiberts
- Arijaentge Stevensdr
- Rijkge Lamberde
- Maaike Herberde
- Gerrit Tsierse met Jannegie Barents
- Maeike Teeuwe
- Adriana van Meeuwen
- Stijntge Ariens
- Neeltge Andriesdr
- Arij Leenderts Polderman met
- Cijgie Cornelisdr
- Neeltge Willems
- Grietge Carelsdr
- Lijsbeth Dirksdr
- Claes Jans
- Jannegie Leenderts
- Crijntge Teunis
- Kniertge Jacobs
- Dirkgen Ariens
- Corn. Corn Quanselaer
- Aegie Jansdr
- Huibert Stevensz Jongste met
- Ingetje Jacobsdr
- Cornelis Cornelisz Bos met
- Stijntge Jansdr
- Leentge Jansdr

- Op de Buitensluis:
- Neeltge Aresdr
- Maaike Gelders
- Leentge Jansdr
- x Cornelis Arendsz met Grietge Jansdr

- x Jan Hijmansz van Wil met
- x Arijaentge Hendriks van der Linde
- Ysbrand Cornelisz (Goudswaard) met
- Heijmentge Heijmans (Capiteijn)
- x Marcelis Jorisz (Kool)
- Bastiaentge Hendriksdr
- Gijsbert Jacobs van der Kaeuw met
- Marij Gerrits
- Teuntge Jansdr
- Commer Willemsz met Lijntge Willmesz
- Bastiaen Andriesz
- Haesgen Aerde
- Bastiaen Willeme 's-Gravendeel
- Leendert Cornelisse (Verschoor) met
- Aeltge Claesdr (Schuier)
- x Jan Claesz Veldkamp met
- x Pleuntge Teunisdr
- Maeiken Hendriksdr
- x Pieter Leenderts Nieuwenboer met
- x Fijchie Willems
- x Arij Pieters (Bakker) met
- x Ingetge Jansdr ('t Hoertge)
- x Jan Claesz van Dalen met
- x Commertge Bastiane
- x Maerten Maljart met Fleurtege Jans
- Neeltge Leenderts
- Abraham Gerrits
- x Robbert Meduwisz Ketelaer met
- x Maaike Paulusdr
- Geertge Gerrits
- x Leendert Gerrits met Lijntge Jacobs
- Jan Corsz Moerkerke met Marijke Jans
- Pieter Geleinsz van der Vliet
- Trijntge Jansdr
- Maaiken Hendriksdr
- Marijgie Gillis
- Cornelis Aertsz Boender met
- Neeltgen Ariens Kriek
- x Pieter Boesbroek Jansz met
- x Soetgen Ariens
- x Jasper Huibertsz (Kouwenoord) met
- x Fijgie Pieters
- x Dirk Arendsz Kranendonk met
- x Lijsbet Dirksdr
- Teuntgen Aerde
- x Maeike Marijnisdr
- x Hendrik Cornelisz Corendijk met
- x Marijgie Willems
- x Teuntgen Huijge
- x Cornelis Jansz
- x Andries Pietersz met Neeltge Simonsdr
- x Henrik Corn. 't Hoen (veerman) of
- x van Proye met Lijsbet Adamsdr
- x Dirk Willemsz van der Ploeg met
- x Bastiaentge Gerritsdr
- Neeltge Leendertsdr
- Leendert Joppe met Jannetge Jacobsdr
- Maeike Boender Cornelisdr
- Lijntge Jaspers *Couwenoord / Couwenhoven*
- Pieter Geleijnsz van der Meer
- Henrik Jansz
- Marijgie Maertens

- X Isaak Hendriksz (Verheij) met
- X Maeike Christiaensdr
- X Pieter Aerts Ganswijk met
- X Grietge Goudswaerd Cornelisdr
Lijsbet Daniels
- X Cornelis Willemsz met
- X Arijaentge Cornelisdr
- X Dingetge Corstiaensdr
Maeike Cornelisdr
Maeike Jansdr
- X Jacob Ingensz Boeresteijn met
- X Dingetge Leenderts
De laatsten bewoonden het "Wapen van Cromstrijen"
- X Dirk Jansz Schalkoort
- X Willem Michielsz van Voorne met
- X Lena Jansz (Maasdam)
- X Jan Isaaks van Schelven (chirurgijn) met
- X Lijntge Jans (van Strijen)
Lijntge Jansdr
Arijaentge Dirke
- X Henrik Corn. Maeskant met
- X Annetge Willons (van Hasselt)
- X Arij Foppe (Vervoorn) met
- X Neeltge Jansdr
- X Jan Gerritsz met Annetge Jorisdr
- X Cornelis Aertsz Viskil met
- X Cornelia Heimansdr (Capteijn)
- X Magdaleentge Arijens
Henrik van der Hoek met
Jannetge Gillis (Herwoijer)
Jan Pietersz Goudswaert
Pieter Jansz Goudswaert
Teuntge Pleune
- X Gijsbert Willemsz Vermaes met
- X Maeike Jans (Sleeuwijck)
- X Claes Claes Valkenburg met
- X Dirkgen Arijens (Quartel)
- X Daniel Cartan (schoolmeester) met
- X Maria Reiniers
- X Geertruid Cartan
- X Pieter Corn. Bergeik met
- X Meinsge Leenderts (de Werker)

Hopelijk zullen het voorgaande stuk en bovenstaande namen u inspireren zich ook eens in het leven van uw voorouders te verdiepen. Nogmaals, op zaterdag staat het museum altijd voor u open voor het verkrijgen van inlichtingen. Maak er een dankbaar gebruik van!